

Paràmetres de la tecnologia

Rosa M. Badia

Ramon Canal

DM

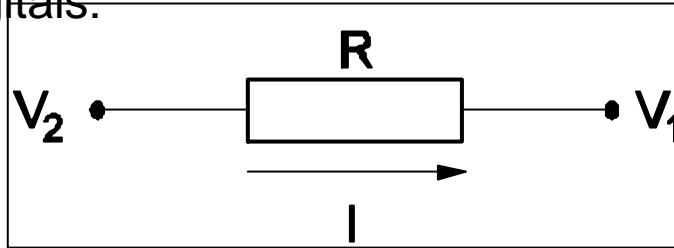
Tardor 2004

Índex

- Resistència:
  - Llei d'Ohm
  - Divisor de tensió
- Capacitat:
  - Càrrega/descàrrega
  - Redistribució de la càrrega
- Retard
- Consum
  - Consum estàtic
  - Consum dinàmic
  - Mapes de temperatura

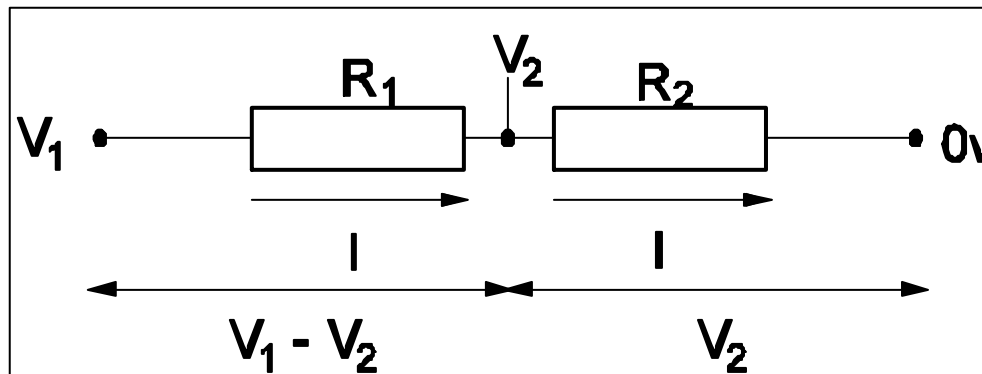
Llei d'Ohm

- Relaciona els tres elements més importants en el funcionament dels circuits digitals:

$$I = \frac{V_1 - V_2}{R}$$

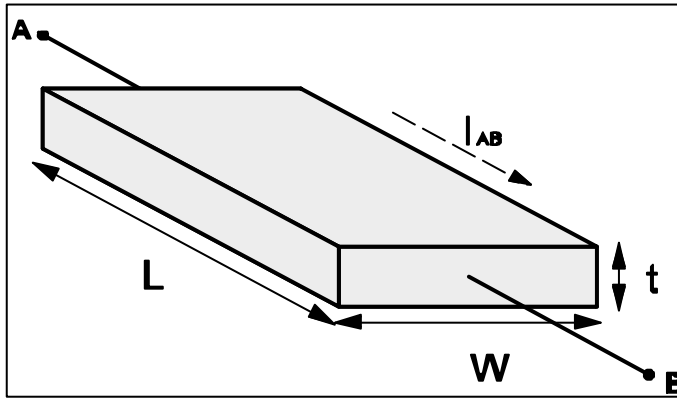
- La intensitat es proporcional a la diferencia de potencial $V_2 - V_1$ i inversament proporcional a la resistència
- La diferencia de potencial es distribueix proporcionalment a la resistència
- El potencial es divideix:

$$V_2 = \frac{R_2}{R_1 + R_2} V_1$$

Resistència

- En general: $R_{AB} = r \frac{L}{tW}$ $I_{AB} = \frac{V_{AB}}{R_{AB}}$

Tecnologia 0.25 μ m, VDD = 1.5V

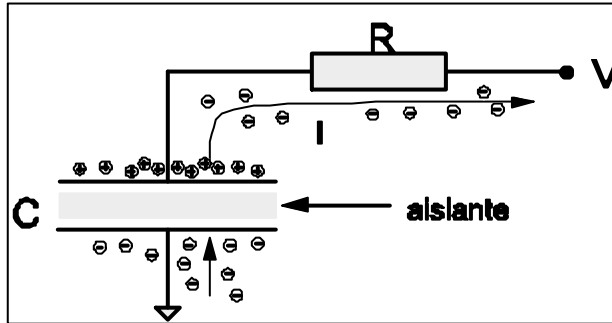
- Alumini: 0.05 – 0.1 $\Omega/\square$
- nMOS: 19 k $\Omega/\square$
- pMOS: 55 k $\Omega/\square$

- Per una determinada tecnologia
  - t constant
  - Unitat bàsica de resistència quadrat (L=W): $\square$, R_s

$$R_s = \frac{r}{t}$$

Capacitat

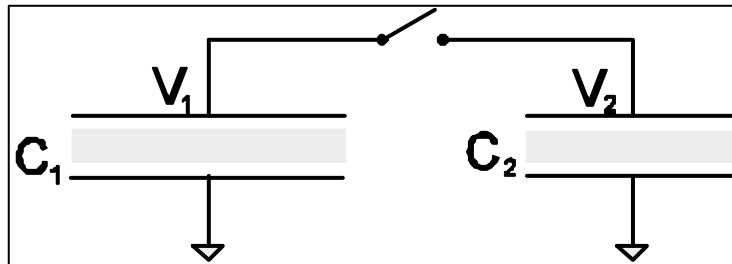
- Pot emmagatzemar una diferencia de potencial entre els seus dos terminals:

L'energia emmagatzemada
(càrrega)

$$Q = CV$$

- Com més gran és la capacitat més difícil és carregar-la, però més quantitat d'energia emmagatzema.
- Si unim dues capacitats la seva càrrega es distribueix:

$$V_R = \frac{Q_T}{C_T} = \frac{C_1 V_1 + C_2 V_2}{C_1 + C_2}$$

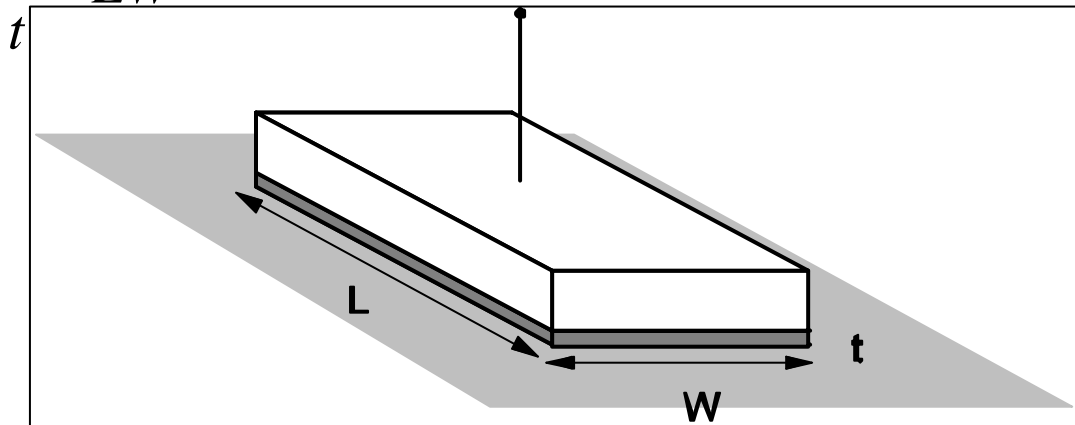
Capacitat

- La capacitat depèn de l'àrea del aïllant

- En general: $C_{LW} = \frac{\epsilon_0 \epsilon_{ins}}{t} LW$

Tecnologia 0.25μm

1Cg = 0.375 fF

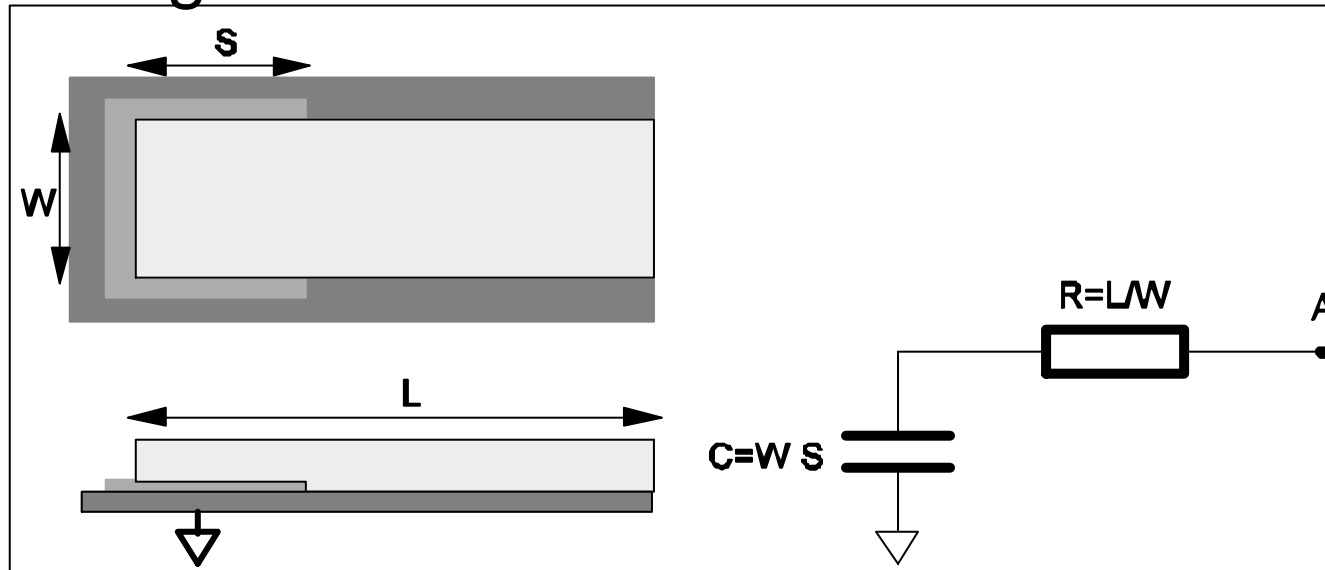

- Per una determinada tecnologia:
  - Permeabilitat ϵ_{ins} constant
  - Distància t constant
  - Unitat bàsica de capacitat de porta d'un transistor de mida mínima ($2\lambda \times 2\lambda$)

$$C_g = \frac{\epsilon_0 \epsilon_{ins}}{t} (2l \times 2l) \rightarrow C_{LW} = \frac{LW}{4l^2} C_g$$

Retard

- En general: Retard $\propto RC$

- Per una determinada tecnologia:
- R_s i C_g predeterminades

$$1 \tau = R_s \cdot C_g$$

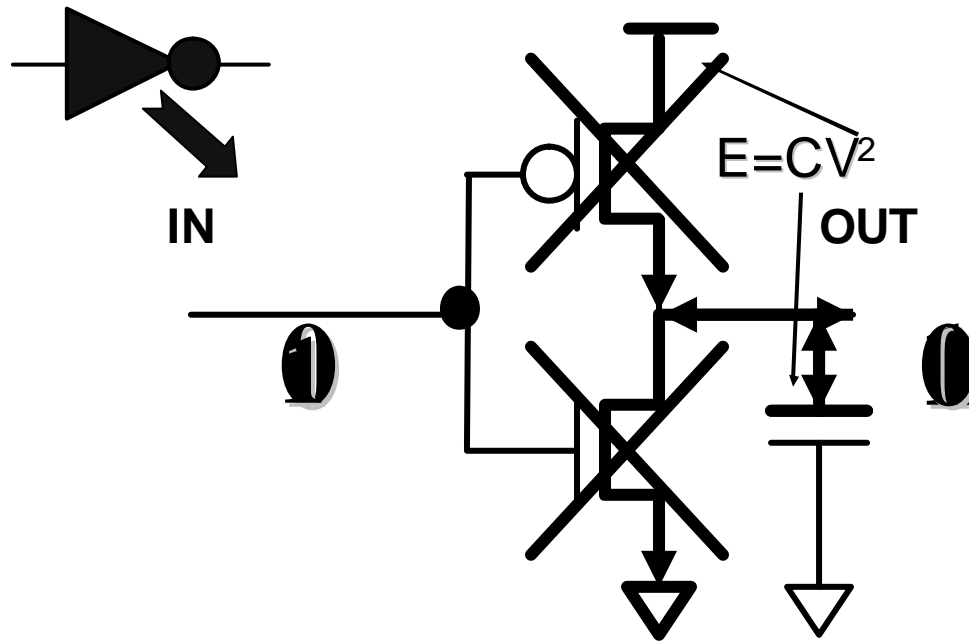
Consum

- Existeixen dos tipus de consum
  - Dinàmic: degut a l'activitat
  - Estàtic: degut a la “presència”

Consum dinàmic

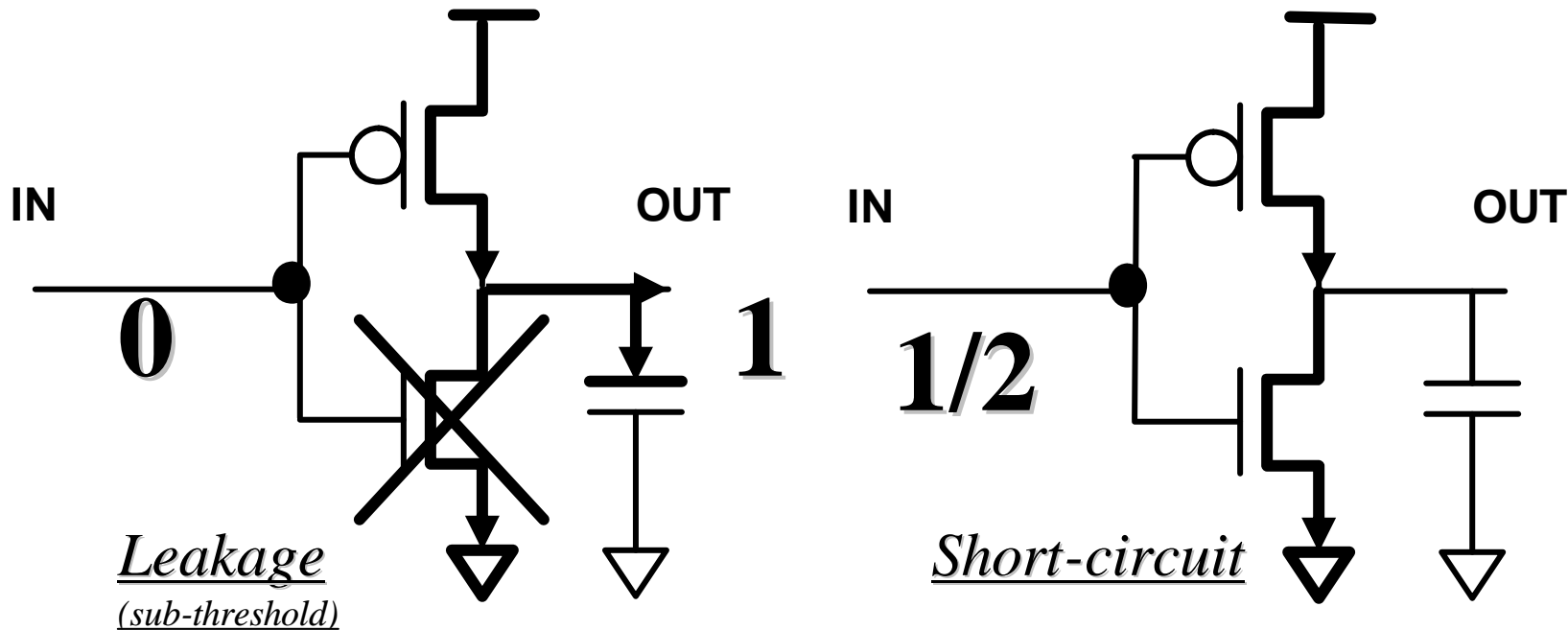
- **Consum dinàmic:**
  - Càrrega i descàrrega de capacitàncies

- Les capacitàncies són els transistors/cables connectats a la sortida.

Consum estàtic

- Curt-circuits i corrents de fuga dels transistors

- Leakage is growing dramatically
  - 7% now, expect 20% in next process technology, 50% in next one

Consum i Energia

Energia

- “*La capacitat de treballar*”
  - Es mesura en Joules
- Important per
  - Duració Bateria – menys energia → més duració
  - Factura elèctrica – menys energia → més barat
- Energia dinàmica (CMOS):
  - És proporcional a la capacitància i al voltatge al quadrat. ($E=CV^2$)
- Energia estàtica (CMOS):

Consum i Energia

Consum

- “*Treball per unitat de temps*”
  - Mesurada en Watts
- Important per:
  - Més consum → més corrent (I)
    - No ens podem passar del límit (power delivery constraints)
  - Més consum → temperatura més alta
    - No ens podem passar dels límits tèrmics (power envelop)

Consum i Energia

- CMOS

- $P_{\text{dinàmic}} = CV^2f$

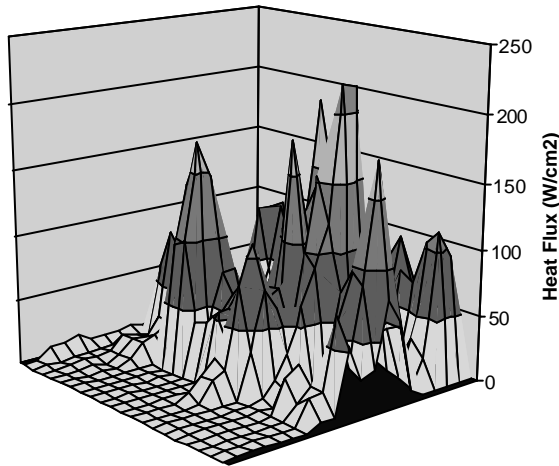
- (C: capacitància, V: voltatge, f: freqüència)

- $P_{\text{estàtic}} = nI_1V$

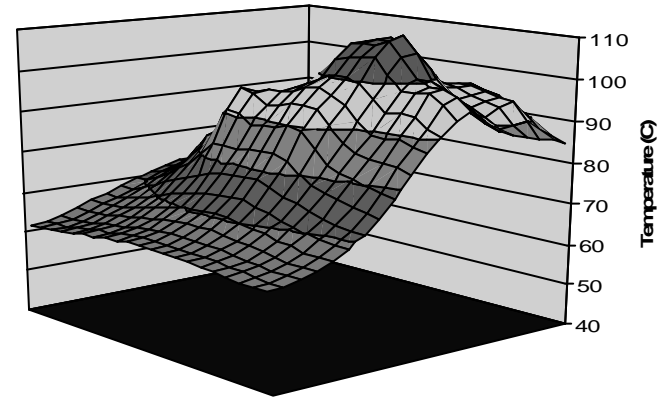
- (n: número transistors *off*, I: corrent de fuga, V: voltatge)

Hot Spots i problemes tèrmics

Power Map Pentium IV

On-Die Temperature Pentium IV

- El silici no és un bon conductor de calor
- Temperatura ? → *leakage* ? → consum ? → temperatura ?
- Fent el circuit més gran no serveix. Cal reduir els *hot spots*.
- Amb un bon layout es poden separar els *hot spots* i, per tant, reduir els límits de consum –*power envelope*.

* “New Microarchitecture Challenges in the Coming Generations of CMOS Process Technologies” – Fred Pollack, Intel Corp. Micro32 conference key note - 1999.

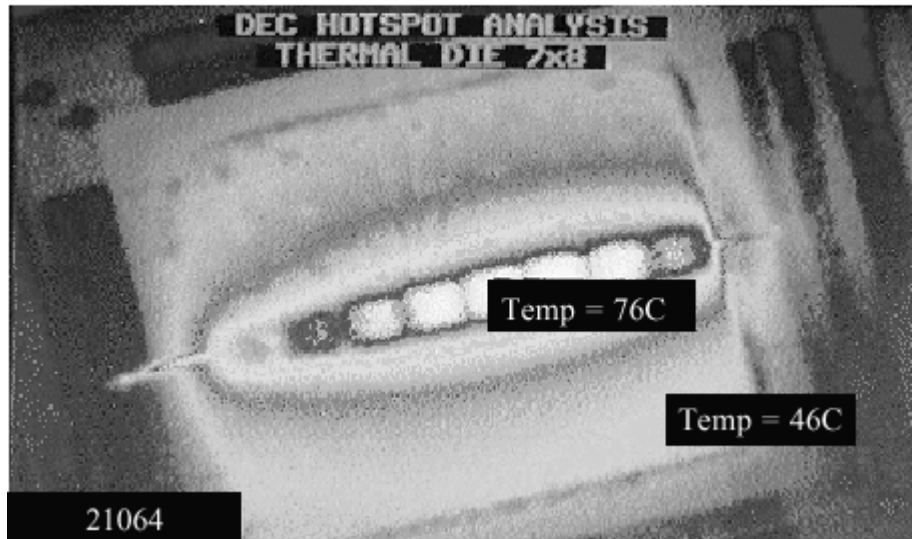
El *Power Envelop*

- **CPU “power envelop”**
  - Màxim consum que els sistemes de refrigeració poden dissipar.
- **Limitat per**
  - Consum total del sistema
  - Consum del processador.
  - Normalment sol ser de:
Servidor <130W, Sobretaula 50-80W, Portàtil 20-30W, PDA <10W
- **Els sistemes més grans tenen millors sistemes de refrigeració i poden dissipar més calor**
  - *Heat sinks*
  - *Heat pipes*
  - Millors TIM (*Thermal Interface Materials*)
- **La mitjana de densitat de consum és important per:**
  - Si la dissipació està uniformement distribuïda permet una dissipació millor per la CPU

Alpha hot spots

21064 Thermal Plot

21164 Thermal Plot

	Power (Watts)	Freq. (MHz.)	Die Size (mm ²)	Vdd
Alpha 21064	30	200	234	3.3
Alpha 21164	50	300	299	3.3

Source - CoolChips-99

DM, Tardor 2004

Eficiència d'Energia

- **Energia per treball**

- Proporcional al # d'instruccions per tasca
- Proporcional a l'energia mitja necessària per instrucció
- Augmenta quan s'incrementa l'especulació (instruccions executades especulativament) i la complexitat (més consum)

- **Formalment, per un treball,**

- L'energia per instrucció correctament executada és: $b \cdot W$, on
  - β : Ratio de les instruccions que s'han executat amb les que s'han executat correctament
  - W : Energia mitja per instrucció

Els dos factors augmenten a cada generació

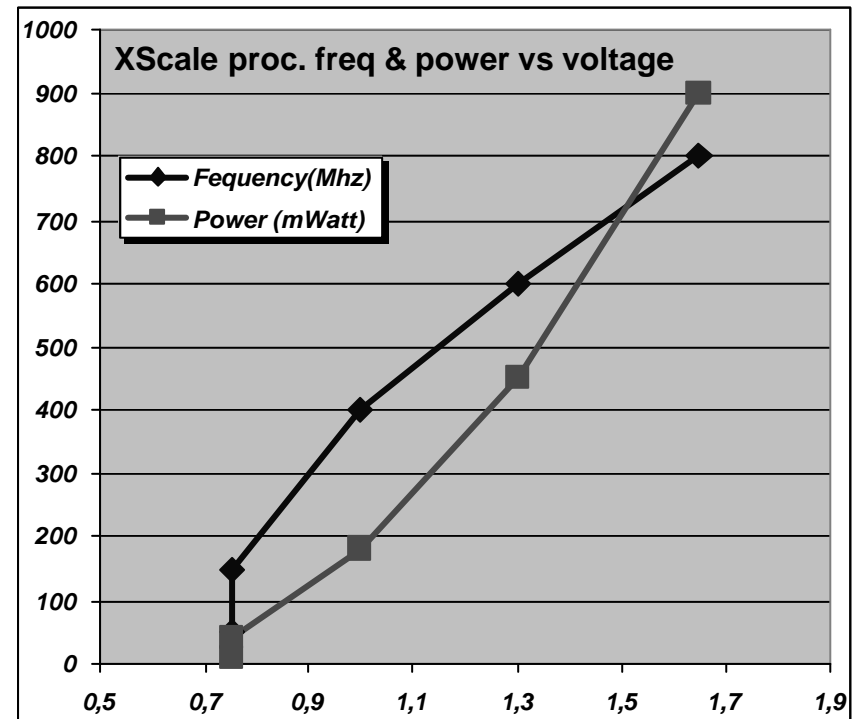
- **En conclusió:**

Les microarquitectures d'alt rendiment cada vegada són menys eficients en termes d'energia

- **Per sort, la tecnologia redueix aquest impacte ja que redueix l'energia per transició.**

Voltage Scaling

- Donat un rang de voltatge, com més alt sigui el voltatge més freqüència podrà tenir el circuit
- Útil per trobar un compromís entre consum i freqüència. Es pot fer:
  - Estàticament, a l'hora de construir el circuit
  - Dinàmicament, mentre s'està fent servir el circuit
    - Intel's SpeedStep® Technology
    - Transmeta LongRun
    - AMD PowerNow
- El rang depèn del disseny i de la tecnologia emprada. Per exemple*:
  - Intel® XScale™ processors poden desde 0.75V (150MHz/50mW) fins a 1.65V (800MHz/900mW)
  - Intel mobile Pentium® III processor pot desde 1.1V (600MHz) a 1.7V (1GHz)

* Source: Intel Corp. (<http://developer.intel.com>)

Voltage Scaling (cont.)

- **Impacte sobre el consum:**

Freqüència 20% ? → ? 20% voltatge

→ 35% reducció energia. ($\alpha C V^2 = \alpha C * 0.8^2 = \alpha C * 0.64$)

→ 50% reducció consum. ($\alpha C V^2 f = \alpha C * 0.8^3 = \alpha C * 0.51$)

- **I la reducció en rendiment és mínima:**

Freqüència 20% ? → rendiment 10%-15% ?*

- ***Voltage scaling* es fa servir per buscar un compromís entre rendiment i consum**

* Depèn del ratio entre la freqüència del core i dels bussos externs i el tamany de la cache.

Compromís entre consum i rendiment

Aplicar *Voltage scaling* no és suficient per reduir el consum

Cal millorar:

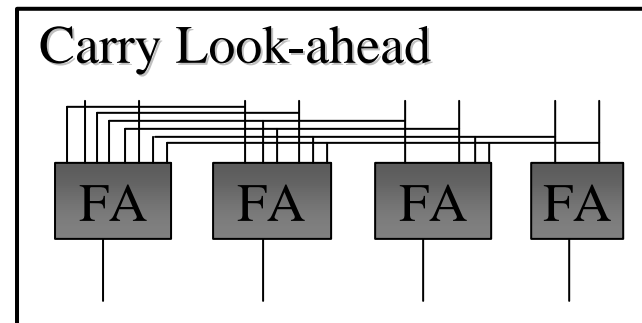
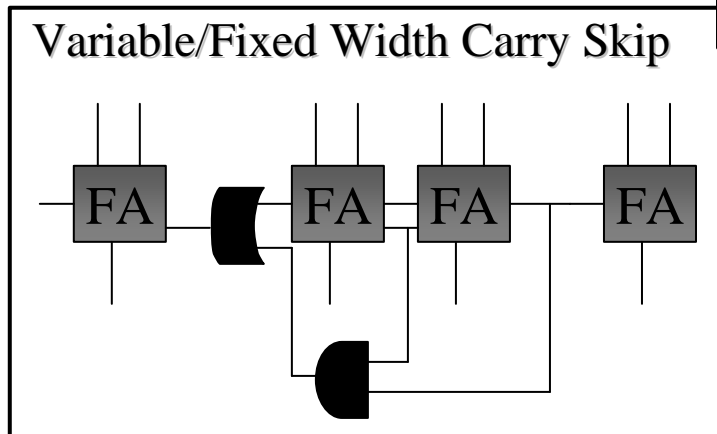
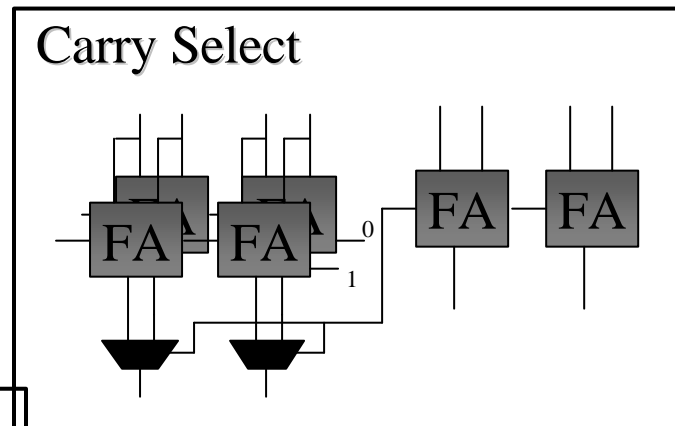
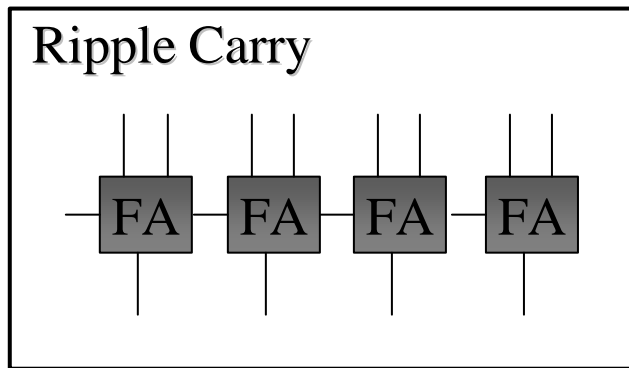
- 1. El dissenys (arquitectura de computadors)**
  - **Considerant l'impacte en el consum**
    - **Energy*Delay**
- 2. La tecnologia (tecnòlegs, físics)**

Power - Performance Metrics

- Power $\propto C V^2 f$
- Mètrica: suposem que introduïm una millora en el disseny que té un cost en consum i ens dóna un guany en rendiment:
  1. Power/Perf ($\rightarrow$ Energy), assumint la mateixa tecnologia (mateixa C) i mateix voltatge.
    - Bona mesura per:
      - Durada de les bateries, factures elèctriques.
      - Mesurar l'estalvi donat un *power envelope* – sense escalar el voltatge.
  2. Power/Perf² ($\rightarrow$ Energy*Delay)
    - Balanç entre les necessitats de rendiment i el consum.
  3. Power/Perf³ ($\rightarrow$ Energy*Delay²)
    - Independent de l'escalat del voltatge!!
    - Permet avaluar noves tècniques arquitectòniques mirant si milloren l'escalat de voltatge

Exemple: Disseny d'un sumador

- Un sumador el podem implementar de diferents maneres:
  - Ripple, select, skip (x2), Look-ahead, conditional-sum.
  - Cadascun tindrà les seves característiques de retard i consum

Comportament en energia i retard

- Segons Callaway i Swartzlander*:

	<i>Energy (pJ)</i>	<i>Delay (nSec)</i>
Ripple Carry	117	54.27
Constant Width Carry Skip	109	28.38
Variable Width Carry Skip	126	21.84
Carry Lookahead	171	17.13
Carry Select	216	19.56
Conditional Sum	304	20.05

- Si hem d'escollir una alternativa:
  - Si l'objectiu és el consum – triarem el “*constant width carry skip*”
  - Si el retard és el més important – triarem el “*carry look-ahead*”

* “Estimating the power consumption of CMOS adders” - Callaway, T.K.; Swartzlander, E.E., Jr.
11th Symposium on Computer Arithmetic, 1993. Proceedings.